

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

23. listopadu 2006 *

Ve věci C-238/05,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunal Supremo (Španělsko) ze dne 13. dubna 2005, došlým Soudnímu dvoru dne 30. května 2005, v řízení

Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL

Administración del Estado

proti

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc),

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Lõhmus a A. Ó Caoimh (zpravodaj), soudci,

* Jednací jazyk: španělština.

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 26. dubna 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL A. Creusem Carrerasem a O. Amadorem Peñatem, abogados,

- za Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc) L. Pinedou Salidem a M. Mateosem Ferresem, abogados, jakož i M. Rodríguez Teijeiro, procuradora,

- za polskou vládu T. Nowakowskim, jako zmocněncem,

- za Komisi Evropských společenství F. Castillem de la Torre a E. Gippinim Fournierem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. června 2006,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 81 ES.

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL (dále jen „Asnef-Equifax“), jakož i Administración del Estado a Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (dále jen „Ausbanc“) ohledně systému výměny informací mezi finančními institucemi o solventnosti klientů (dále jen „registr“).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Cílem nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) je podle jeho čtvrtého bodu odůvodnění zejména přiznat příslušným orgánům pro hospodářskou soutěž a soudům členských států pravomoc použít nejen čl. 81 odst. 1 ES, ale též odstavec 3 téhož článku.

4 Článek 3 odst. 1 a 2 nařízení č. 1/2003 stanoví:

„1. Pokud orgány pro hospodářskou soutěž členských států nebo vnitrostátní soudy použijí vnitrostátní právní předpisy o hospodářské soutěži na dohody, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 81 odst. 1 Smlouvy, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu uvedeného ustanovení, použijí také článek 81 Smlouvy na takové dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě. [...]

2. Použití vnitrostátních právních předpisů o hospodářské soutěži nesmí vést k zákazu dohod, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě, které mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy, ale které neomezují hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 81 odst. 1 Smlouvy, nebo které splňují podmínky čl. 81 odst. 3 Smlouvy, nebo na které se vztahuje nařízení o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy. Toto nařízení nebrání členským státům přijmout a uplatňovat na svém území přísnější vnitrostátní právní předpisy, které zakazují nebo postihují jednostranná jednání podniků.“

Vnitrostátní právní úprava

5 Španělské právo hospodářské soutěže je upraveno zejména zákonem 16/1989 o ochraně hospodářské soutěže (Ley 16/1989 de Defensa de la Competencia), ze dne 17. července 1989 (dále jen „LDC“). Jak uvádí Tribunal Supremo, znění článků 1 a 3 tohoto zákona je v podstatě téměř totožné se zněním čl. 81 odst. 1 a 3 ES. Podle čl. 4 odst. 1 LDC může Tribunal de Defensa de la Competencia (soud pro hospodářskou soutěž) povolit dohody, rozhodnutí, doporučení a jednání uvedená v článku 1 téhož zákona za předpokladů a podmínek uvedených v jeho článku 3.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 6 Dne 21. května 1998 předložila Asnef-Equifax, na níž se jako společník účastní Asociación Nacional de Entidades Financieras (Národní sdružení finančních institucí), na základě článku 4 LDC žádost o povolení registru, který měla sama vést.

- 7 Podle pravidel stanovených pro fungování registru je jeho „cílem poskytovat informační služby o solventnosti a úvěrech prostřednictvím automatického zpracování údajů o rizicích, kterým jsou vystaveny instituce činné v oblasti půjček a úvěrů“. Informace obsažené v registru mají obdobný obsah jako informace stanovené oběžníkem 3/1995, který upravuje Central de Información de Riesgos (centrální registr informací o rizicích, dále jen „CIR“) vedený španělskou centrální bankou, který je finančním institucím ve Španělsku již přístupný. Dotčené informace se týkají totožnosti a hospodářské činnosti dlužníků, jakož i zvláštních situací, jako je úpadek nebo insolvence.

- 8 V rozporu s negativním stanoviskem Servicio de Defensa de la Competencia (správní orgán pověřený ochranou hospodářské soutěže) povolil Tribunal de Defensa de la Competencia dne 3. listopadu registr na základě kritérií výjimky stanovené v článku 3 LDC na dobu pěti let, za podmínky, že jednak bude za odpovídající poplatek přístupný všem finančním institucím nediskriminačním způsobem a jednak, že nezpřístupní informace o věřitelích, které obsahuje. Rozhodnutí tohoto soudu neřeší otázku použitelnosti článku 81 ES.

9 Ausbanc podala žalobu na neplatnost rozhodnutí tohoto soudu k Audiencia Nacional. Audiencia Nacional rozsudkem zpochybněným v původním řízení uvedené žalobě vyhověl. Posledně uvedený soud se domníval, že registr spadá v rozsahu, v němž omezuje volnou hospodářskou soutěž, pod ustanovení článku 1 LDC a nemůže být povolen podle článku 3 tohoto zákona, protože nejsou splněny podmínky nezbytné pro jeho použití. Z odůvodnění většinového rozhodnutí členů Audiencia Nacional vyplývá, že tento soud se neodvolával pouze na španělské právo, ale rovněž na rozsudek Soudního dvora ze dne 28. května 1998, Deere v. Komise (C-7/95 P, Recueil, s. I-3111) a zejména na body 5, 10, 88 a 123 tohoto rozsudku.

10 Tribunal Supremo, který rozhoduje o kasačním opravném prostředku podaném Asnef-Equifax a Administración del Estado, má za to, že existuje rozumná pochybnost o otázce, zda za předpokladu roztržitého trhu mohou dohody uzavřené s cílem zřídit registr informací o úvěrech omezit hospodářskou soutěž v rozsahu, v němž mohou podpořit nebo ulehčit koluzi a zda mohou být případně přesto povoleny z důvodu, že jsou splněny podmínky pro odchylku stanovené v čl. 81 odst. 3 ES.

11 Za těchto okolností se Tribunal Supremo rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Vyplývá z výkladu čl. 81 odst. 1 [ES], že se společným trhem jsou slučitelné dohody o výměně informací mezi finančními institucemi o solventnosti a neplnění závazků jejich klientů, jestliže takové dohody ovlivňují hospodářské politiky Unie a společný úvěrový trh a jejich výsledkem je omezení hospodářské soutěže v odvětví finančních a úvěrových institucí?

- 2) Vyplyvá z výkladu čl. 81 odst. 3 [ES], že členský stát může povolit, prostřednictvím svých orgánů hospodářské soutěže, dohody o výměně informací mezi finančními institucemi prostřednictvím zřízení informačního registru o úvěrech týkajícího se jejich zákazníků z toho důvodu, že zřízení takového registru představuje výhody pro spotřebitele a uživatele těchto finančních služeb?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 12 Zprvė Komise Evropských společenství, která poznamenává, že rozhodnutí Tribunal de Defensa de la Competencia se nezakládá na článku 81 ES, ale na článcích 1 a 3 LDC, vznáší otázku přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Pochybuje, že Tribunal Supremo, jakožto kasační soud, může použít jiná právní ustanovení než ta, o která se opíraly soudy v nižších stupních. Ačkoliv předkládající soud tvrdí, že článek 81 ES se použije na věc v původním řízení, nevysvětluje, na jakém důvodu se takovéto tvrzení zakládá. Kromě toho Komise poznamenává, že uvedené rozhodnutí, jehož legalita je zpochybňována ve sporu v původním řízení, bylo přijato v roce 2001, a tedy předtím, než nařízení č. 1/2003 vstoupilo v platnost.
- 13 Zadruhé Komise uplatňuje, že předkládací rozhodnutí neposkytuje informace o otázce, zda může registr citelně ovlivnit obchod mezi členskými státy, ačkoliv k tomu, aby se mohly použít povinnosti vyplývající z článku 3 nařízení č. 1/2003 nebo z rozsudku ze dne 13. února 1969, Wilhelm a další (14/68, Recueil, s. 1), musí být článek 81 ES věcně použitelný.

- 14 Nejdříve je třeba poznamenat, že v rámci řízení stanoveného v článku 234 ES není věcí Soudního dvora, s ohledem na rozdělení úkolů mezi ním a vnitrostátními soudy, ověřovat, zda rozhodnutí, kterým se zabývá, bylo přijato v souladu s procesními pravidly vnitrostátního práva pro organizaci soudních řízení (viz rozsudky ze dne 20. října 1993, Balocchi, C-10/92, Recueil, s. I-5105, body 16 a 17, jakož i ze dne 16. září 1999, WWF a další, C-435/97, Recueil, s. I-5613, bod 33).
- 15 Je třeba dále připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 234 ES, je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jež musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. V důsledku toho, jestliže se položené předběžné otázky týkají výkladu práva Společenství, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudky ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, Recueil, s. I-4921, bod 59, a ze dne 13. července 2006, Manfredi a další, C-295/04 až C-298/04, Sb. rozh. s. I-6619, bod 26).
- 16 Soudní dvůr nicméně rovněž uvedl, že ve výjimečných případech mu přísluší zkoumat podmínky, za nichž byl dotázán vnitrostátním soudem, za účelem ověření své vlastní příslušnosti (výše uvedený rozsudek Manfredi a další, bod 27). Duch spolupráce, jímž má být veden průběh řízení o předběžné otázce, totiž znamená, že vnitrostátní soud bere ohled na funkci svěřenou Soudnímu dvoru, kterou je přispívat k výkonu spravedlnosti v členských státech, a nikoliv poskytovat poradní stanoviska k obecným či hypotetickým otázkám (rozsudek ze dne 22. listopadu 2005, Mangold, C-144/04, Sb. rozh. s. I-9981, bod 36).
- 17 Z ustálené judikatury vyplývá, že odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná

o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména výše uvedené rozsudky Bosman, bod 61, a ze dne 10. ledna 2006, IATA a ELFAA, C-344/04, Sb. rozh s. I-403, bod 24).

- 18 Přitom v projednávané věci není zjevné, že výklad článku 81 ES nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu, který byl předložen předkládajícímu soudu a který zjevně není hypotetický.
- 19 V rozporu s tím, co Komise tvrdila na jednání, totiž z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že Tribunal Supremo má za to, že „rozsudek [Audiencia Nacional] se opírá o zásady zavedené články 1 a 3 [LDC] a o ustanovení bývalého článku 85 Smlouvy [o založení] Evropského hospodářského společenství, jak je vykládá judikatura Soudního dvora [...]“.
- 20 Přitom není vyloučeno, že stejná situace může spadat jak pod právo Společenství, tak pod vnitrostátní právo v oblasti hospodářské soutěže, i když tato práva posuzují dotyčná jednání z rozdílných pohledů (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 26. listopadu 1998, Bronner, C-7/97, Recueil, s. I-7791, bod 19 a uvedená judikatura).
- 21 Kromě toho Tribunal Supremo výslovně odůvodnil svou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce tím, že je nezbytné vyhnout se rozporným nebo rozdílným výkladům, přičemž zejména prohlásil, že tato žádost „je výrazem povinnosti spolupráce mezi vnitrostátními soudy a soudy Společenství“. Předkládající soud se tak v podstatě snaží zajistit dodržování pravidla přednosti práva Společenství.

- 22 Navíc argumenty Ausbanc, podle kterých nemá registr citelný vliv na obchod mezi členskými státy, takže Soudní dvůr nemá pravomoc rozhodnout o předběžné otázce, se týkají podstaty položených otázek. Vzhledem k tomu, že ověření existence takového vlivu spadá pod posouzení vnitrostátního soudu, jsou uvedené argumenty v zásadě irelevantní pro ověření přípustnosti uvedené žádosti.
- 23 Konečně pokud jde o rozsah údajů obsažených v předkládacím rozhodnutí, které se týkají případného vlivu na obchod mezi členskými státy, je třeba připomenout, že požadavek přesnosti ohledně skutkového a právního kontextu platí zejména v oblasti hospodářské soutěže, jež je charakterizována komplexními skutkovými a právními poměry (viz rozsudek ze dne 13. dubna 2000, Lehtonen a Castors Braine, C-176/96, Recueil, s. I-2681, bod 22, jakož i usnesení ze dne 8. října 2002, Viacom, C-190/02, Recueil, s. I-8287, bod 22).
- 24 V projednávané věci sice předkládací rozhodnutí neposkytuje přesné a podrobné informace ohledně takového vlivu. Nicméně toto rozhodnutí poskytlo Soudnímu dvoru dostatečné informace, aby mohl předkládajícímu soudu podat užitečnou odpověď výkladem pravidel práva Společenství s ohledem na situaci, která je předmětem sporu v původním řízení.
- 25 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K věci samé

- 26 Podstatou obou otázek předkládajícího soudu, jež je třeba zkoumat společně, je, zda musí být článek 81 ES vykládán v tom smyslu, že takový systém výměny informací

o úvěrech, jakým je registr, spadá pod zákaz uvedený v odstavci 1 tohoto článku a v případě kladné odpovědi, zda se na takový systém vztahuje výjimka stanovená v odstavci 3 téhož článku, z důvodu zejména případné existence výhod pro uživatele vyplývajících ze zavedení tohoto systému.

- 27 Ausbanc tvrdí, že registr omezuje hospodářskou soutěž v rozsahu, v němž předpokládá výměnu informací, které jsou obvykle považovány za obchodní tajemství mezi soutěžiteli, čímž ruší rizikové faktory, které obnáší každé rozhodnutí podniku a ulehčuje jednotnou reakci finančních institucí ve vztahu k žadateli o úvěr. Asnef-Equifax, polská vláda a Komise tvrdí, že v zásadě takový registr, jaký je dotčený v původním řízení, neomezuje hospodářskou soutěž.
- 28 Podle čl. 81 odst. 1 ES jsou se společným trhem neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu.
- 29 Je tedy třeba zkoumat, zda tyto podmínky mohou být splněny ve věci v původním řízení.
- 30 Úvodem je namístej jednak uvést, že ze spisu vyplývá, že Asociación Nacional de Entidades Financieras je členem Asnef-Equifax, které bylo svěřeno vedení registru, a jednak, že nezbytná účast úvěrových institucí na tomto registru s sebou nevyhnutelně nese určitou spolupráci mezi soutěžiteli ve formě nepřímé výměny informací týkajících se úvěrů.

- 31 Z toho vyplývá, že čl. 81 odst. 1 se může použít na koncepci a zavedení registru, aniž by bylo nezbytné přesně kvalifikovat formu takto zavedené spolupráce mezi uvedenými institucemi.
- 32 Pokud totiž uvedené ustanovení rozlišuje mezi pojmem „jednání ve vzájemné shodě“ a pojmem „dohody mezi podniky“ nebo „rozhodnutí sdružení podniků“, činí tak s cílem zachytit pod zákazy tohoto ustanovení různé formy spolupráce a koluze mezi podniky (rozsudek ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 112). Proto v projednávané věci nemůže přesná kvalifikace povahy spolupráce dotčené v původním řízení změnit právní analýzu, kterou je nutno provést na základě článku 81 ES.

Ke vlivu na obchod mezi členskými státy

- 33 Výklad a uplatnění podmínky obsažené v čl. 81 odst. 1 ES týkající se vlivu dohod na obchod mezi členskými státy musí vycházet z cíle této podmínky, kterým je vymezit v oblasti právní úpravy hospodářské soutěže hranici mezi působností práva Společenství a působností práva členských států. Do působnosti práva Společenství tak spadá každá kartelová dohoda a každé jednání, které mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy tak, že mohou narušit uskutečnění cílů jednotného trhu mezi členskými státy, zejména oddělováním vnitrostátních trhů nebo změnou struktury hospodářské soutěže na společném trhu (viz výše uvedený rozsudek Manfredi a další, bod 41).
- 34 Aby rozhodnutí, dohoda nebo jednání mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy, musí na základě souhrnu objektivních skutkových nebo právních okolností umožnit předpokládat s dostatečnou pravděpodobností, že mohou přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně ovlivnit obchod mezi členskými státy, a to tak, že se lze

obávat, že by mohly být překážkou uskutečňování jednotného trhu mezi členskými státy (viz rozsudky ze dne 11. července 1985, *Remia a další v. Komise*, 42/84, Recueil, s. 2545, bod 22, a ze dne 25. října 2001, *Ambulanz Glöckner*, C-475/99, Recueil, s. I-8089, bod 48). Krom toho je třeba, aby tento vliv nebyl zanedbatelný (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 25. listopadu 1971, *Béguelin Import*, 22/71, Recueil, s. 949, bod 16, ze dne 28. dubna 1998, *Javico*, C-306/96, Recueil, s. I-1983, bod 16, jakož i výše uvedený rozsudek *Manfredi a další*, bod 42).

35 Ovlivnění obchodu uvnitř Společenství tedy obecně vyplývá ze spojení více faktorů, které samy o sobě nejsou nezbytně určující (viz rozsudky ze dne 21. ledna 1999, *Bagnasco a další*, C-215/96 a C-216/96, Recueil, s. I-135, bod 47, jakož i ze dne 29. dubna 2004, *British Sugar v. Komise*, C-359/01 P, Recueil, s. I-4933, bod 27). Pro ověření toho, zda kartelová dohoda citelně ovlivňuje obchod mezi členskými státy, je třeba ji zkoumat v jejím hospodářském a právním kontextu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 27. dubna 1994, *Almelo*, C-393/92, Recueil, s. I-1477, bod 37).

36 V tomto ohledu je jednak pouhá skutečnost, že mezi účastníky vnitrostátní kartelové dohody patří rovněž hospodářské subjekty z jiných členských států, významnou skutečností pro posouzení, které má být učiněno, avšak není sama o sobě určující k možnosti dosažení závěru, že je splněna podmínka týkající se účinků na obchod mezi členskými státy (viz výše uvedený rozsudek *Manfredi a další*, bod 44).

37 Krom toho Soudní dvůr již rozhodl, že skutečnost, že předmětem kartelové dohody je pouze prodej výrobků v jediném členském státě, nepostačuje k vyloučení možnosti ovlivnění obchodu mezi členskými státy (viz rozsudek ze dne 11. července 1989, *Belasco a další v. Komise*, 246/86, Recueil, s. 2117, bod 33). Kartelová dohoda vztahující se na celé území členského státu má totiž ze své podstaty za účinek posílení oddělování vnitrostátních trhů, čímž narušuje vzájemné hospodářské prolínání, které je zamýšleno Smlouvou o ES (rozsudek ze dne 17. října 1972, *Vereeniging van Cementhandelaren v. Komise*, 8/72, Recueil, s. 977, bod 29; jakož i výše uvedený rozsudek *Manfredi a další*, bod 45).

- 38 Kromě toho okolnost, že dohoda nebo jednání napomáhají zvýšení objemu obchodu mezi členskými státy nevylučuje, že tato dohoda nebo toto jednání mohou ovlivňovat tento obchod ve smyslu upřesněném v bodě 34 tohoto rozsudku (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 13. července 1966, Consten a Grundig v. Komise, 56/64 a 58/64, Recueil, s. 429, 495).
- 39 Je věcí vnitrostátního soudu, aby ověřil, zda s přihlédnutím k vlastnostem relevantního trhu existuje dostatečný stupeň pravděpodobnosti, že zavedení registru přímo nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně ovlivňuje poskytování úvěru ve Španělsku hospodářskými subjekty z jiných členských států a že tento vliv není zanedbatelný.
- 40 Soudní dvůr však při rozhodování o předběžné otázce může případně podat upřesnění, aby vnitrostátnímu soudu poskytl vodítko při jeho výkladu (viz zejména rozsudek ze dne 17. října 2002, Payroll a další, C-79/01, Recueil, s. I-8923, bod 29, jakož i výše uvedený rozsudek Manfredi a další, bod 48).
- 41 V projednávané věci vyplývá ze spisu, že registr je v zásadě otevřen všem institucím, které jsou činné v oblasti půjček a úvěrů, a sice velké škále podniků, které mají různé profily. Na rozdíl od CIR, vedeného španělskou centrální bankou, nejsou stanoveny minimální prahové hodnoty, takže se informace o úvěrech obsažené v tomto registru týkají většího počtu úvěrových operací než informace obsažené v CIR. Kromě toho informace pocházející z uvedeného registru jsou předávány elektronickou cestou, a tedy účinněji než informace poskytované CIR.
- 42 Proto se zdá, že možnost přístupu k registru, jakož i podmínky stanovené za tímto účelem, mohou mít nezanedbatelný význam pro volbu podniků usazených v jiných členských státech než Španělské království, zda budou či nebudou vykonávat své činnosti v tomto státě.

- 43 Podle ustálené judikatury a jak vyplývá i z bodu 34 tohoto rozsudku, čl. 81 odst. 1 ES nevyžaduje, aby kartelové dohody, na které se vztahuje toto ustanovení, citelně ovlivňovaly obchod uvnitř Společenství, ale požaduje, aby bylo prokázáno, že tyto kartelové dohody mohou mít takový účinek (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 1. února 1978, *Miller v. Komise*, 19/77, Recueil, s. 131, bod 15; ze dne 17. července 1997, *Ferriere Nord v. Komise*, C-219/95 P, Recueil, s. I-4411, bod 19, jakož i výše uvedený rozsudek *Bagnasco* a další, bod 48).
- 44 Je tedy třeba zohlednit předvídatelný vývoj podmínek hospodářské soutěže a obchodních toků mezi členskými státy. V tomto bodě je věcí předkládajícího soudu, aby vzal do úvahy například možný vývoj přeshraničních činností a předvídatelný vliv možných politických nebo legislativních iniciativ směřujících k omezení právních nebo technických překážek obchodu.
- 45 Pokud má předkládající soud za to, že registr může ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu upřesněném v bodě 34 tohoto rozsudku, je jeho věcí přezkoumat, zda cílem nebo důsledkem registru je omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES.

K existenci omezení hospodářské soutěže

- 46 Je nesporné, že hlavním cílem takového systému výměny informací o úvěrech, jako je registr, je zpřístupnit poskytovatelům úvěru relevantní informace o existujících nebo případných dlužnících, zejména co se týče způsobu, jakým tito dlužníci dříve spláceli své dluhy. Povahy dostupných informací se může lišit podle typu zavedeného systému. Ve věci v původním řízení registr obsahuje, jak uvedl

generální advokát v bodech 46 a 47 svého stanoviska, negativní informace, jako nezaplacení, a pozitivní informace, jako úvěrové zůstatky, avaly, záruky a jistoty, leasingové operace nebo dočasné disponování s aktivy.

- 47 Takové registry, které, jak uvádí polská vláda, existují v řadě států, zvyšují kvalitu informací dostupných úvěrovým institucím o případných dlužnících a zmírňují nepoměr mezi věřitelem a dlužníkem, co se týče informací, kterými disponují, čímž usnadňují vyšší předvídatelnost pravděpodobnosti splacení. Díky tomu mohou takové registry omezit míru neplnění závazků dlužníků, a tedy zlepšit fungování nabídky úvěrů.
- 48 Vzhledem k tomu, že takové registry, jako je registr dotčený v původním řízení, nemají ze své povahy za cíl vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, je věcí předkládajícího soudu, aby ověřil, zda toto není jejich důsledkem.
- 49 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že posouzení důsledků dohod nebo jednání s ohledem na článek 81 ES s sebou nese nutnost zohlednění konkrétního rámce, do kterého se začleňují, zejména hospodářského a právního kontextu, ve kterém působí dotyčné podniky, povahy dotčeného zboží nebo služeb, jakož i skutečných podmínek fungování a struktury dotčeného trhu nebo trhů (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 15. prosince 1994, DLG, C-250/92, Recueil, s. I-5641, bod 31; ze dne 12. prosince 1995, Oude Luttikhuis a další, C-399/93, Recueil, s. I-4515, bod 10, jakož i výše uvedený rozsudek Javico, bod 22).
- 50 Přitom čl. 81 odst. 1 ES sice neomezuje takové posouzení pouze na skutečné důsledky a toto posouzení musí rovněž zohlednit potenciální důsledky dotčené

dohody nebo jednání na hospodářskou soutěž na společném trhu, avšak dohoda nespadá pod zákaz podle článku 81 ES, jestliže se dotýká trhu pouze zanedbatelným způsobem (rozsudky ze dne 9. července 1969, Völk, 5/69, Recueil, s. 295, bod 7; výše uvedený Deere v. Komise, bod 77, jakož i výše uvedený Bagnasco a další, bod 34).

- 51 Podle judikatury v oblasti dohod o výměně informací jsou tyto v rozporu s pravidly hospodářské soutěže, pokud zmírňují nebo odstraňují stupeň nejistoty o fungování dotčeného trhu a tím vedou k omezení hospodářské soutěže mezi podniky (výše uvedené rozsudky Deere v. Komise, bod 90, a ze dne 2. října 2003, Thyssen Stahl v. Komise, C-194/99 P, Recueil, s. I-10821, bod 81).
- 52 Ustanovením Smlouvy ohledně hospodářské soutěže je totiž vlastní, že každý hospodářský subjekt musí nezávisle určit politiku, kterou zamýšlí sledovat na společném trhu. Podle uvedené judikatury tak takový požadavek autonomie brání jakýmkoliv přímým nebo nepřímým kontaktům mezi hospodářskými subjekty, které jsou takové povahy, že buď ovlivňují tržní jednání skutečných nebo možných soutěžitelů, nebo odhalují takovému soutěžiteli jednání, ke kterému je sám rozhodnut nebo které zamýšlí na trhu přijmout, jestliže je cílem nebo důsledkem těchto kontaktů dosažení podmínek hospodářské soutěže, které s přihlédnutím k povaze výrobků nebo poskytovaných služeb, významu a množství podniků, jakož i objemu uvedeného trhu neodpovídají normálním podmínkám relevantního trhu (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Anic Partecipazioni, body 116, jakož i 117 a uvedená judikatura).
- 53 Nicméně uvedený požadavek autonomie nevylučuje právo hospodářských subjektů rozumně se přizpůsobit existujícímu nebo očekávanému jednání jejich soutěžitelů (výše uvedené rozsudky Deere v. Komise, bod 87; Komise v. Anic Partecipazioni, bod 117, a Thyssen Stahl v. Komise, bod 83).

- 54 Proto, jak vyplývá z bodu 49 tohoto rozsudku, nemůže být slučitelnost takového systému výměny informací, jako je registr, s pravidly hospodářské soutěže posuzována abstraktně. Závisí na hospodářských podmínkách na dotčených trzích a zvláštních vlastnostech dotčeného systému, jako jsou zejména jeho cíl, podmínky přístupu a účasti na výměně, jakož i povaha vyměňovaných informací – tyto informace mohou být například veřejné nebo důvěrné, agregované nebo podrobné, historické nebo současné – a jejich pravidelnost a význam pro stanovení cen, objem nebo podmínky plnění.
- 55 Jak je uvedeno v bodě 47 tohoto rozsudku, takové registry, jako je registr dotčený v původním řízení, mohou tím, že snižují míru neplnění závazků dlužníků v zásadě zlepšit fungování nabídky úvěru. Jak totiž v podstatě uvedl generální advokát v bodě 54 svého stanoviska, pokud finanční instituce nemohou z důvodu nedostatku informací o riziku neplnění závazků dlužníků mezi nimi odlišit ty, u kterých je pravděpodobnost nezaplacení nejvyšší, nezbytně se zvýší riziko nesené z tohoto důvodu těmito institucemi a tyto se budou snažit jej zahrnout do výpočtu nákladů úvěru pro všechny dlužníky, včetně těch, kteří představují nejnižší riziko neplnění závazků, takže tito dlužníci budou muset nést vyšší náklady, než kdyby uvedené instituce byly schopny přesněji zhodnotit pravděpodobnost splacení. Registry, jako je výše uvedený registr, mohou v zásadě takovouto tendenci zmírnit.
- 56 Kromě toho takové registry tím, že snižují význam informací vedených finančními institucemi o jejich vlastních klientech, se v zásadě jeví být způsobilými zvýšit mobilitu spotřebitelů úvěru. Navíc jsou tyto registry schopné usnadnit vstup nových soutěžitelů na trh.
- 57 Nicméně v projednávaném případě závisí existence nebo neexistence omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES na hospodářském a právním kontextu, do kterého se registr začleňuje a zejména na hospodářských podmínkách trhu, jakož i zvláštních vlastnostech tohoto registru.

- 58 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že pokud je nabídka na trhu silně koncentrovaná, může výměna některých informací, zejména podle typu vyměňovaných informací, umožnit podnikům poznat pozici a obchodní strategii jejich soutěžitelů na trhu, čímž se zkrusluje soupeření na tomto trhu a zvyšuje pravděpodobnost koluze, či dokonce koluze usnadňuje. Naopak, pokud je nabídka roztríštěná, může být rozšiřování a výměna informací mezi soutěžiteli neutrální, nebo dokonce pozitivní, pro konkurenční charakter trhu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Thyssen Stahl v. Komise, body 84 a 86). V projednávané věci je nesporné, jak vyplývá z bodu 10 tohoto rozsudku, že předkládající soud podal svou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce „za předpokladu roztríštěného trhu“, což tento soud musí ověřit.
- 59 Zadruhé, aby registry, jako je registr dotčený v původním řízení, nemohly odhalit postavení na trhu nebo obchodní strategii soutěžitelů, je třeba, aby nebyla přímo nebo nepřímo prozrazena totožnost věřitelů. V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že Tribunal de Defensa de la Competencia uložil Asnef-Equifax podmínku, kterou přijala, podle které nesmí být zpřístupněny informace týkající se věřitelů obsažené v registru.
- 60 Zatřetí je rovněž důležité, aby takové registry byly nediskriminačním způsobem, právně i fakticky, přístupné všem hospodářským subjektům činným v relevantní oblasti. V případě, kdy by taková přístupnost nebyla zaručena, by totiž některé z nich byly znevýhodněny, protože by disponovaly méně informacemi pro zhodnocení rizik, jimž se vystavují, což by navíc neusnadnilo vstup nových hospodářských subjektů na trh.
- 61 Z toho vyplývá, že pokud dotčený trh nebo trhy nejsou silně koncentrované, pokud předmětný systém neumožňuje určit totožnost věřitelů a pokud podmínky přístupu a užití finančními institucemi nejsou diskriminační, nemůže být v zásadě důsledkem takového systému výměny informací, jako je registr, omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES.

- 62 Jestliže totiž za těchto podmínek snižují takové systémy nejistotu ohledně rizika neplnění závazků žadatelů o úvěr, nemohou nicméně snížit nejistotu ohledně rizik hospodářské soutěže. Každý hospodářský subjekt tak běžně jedná v okamžiku zaujetí určitého chování nezávisle a samostatně, s přihlédnutím k rizikům představovaným uvedenými žadateli. V rozporu s tím, co uplatňuje Ausbanc, není možné z pouhé existence takové výměny informací o úvěru automaticky vyvodit, že tyto informace vedou k případnému kolektivnímu protisoutěžnímu jednání, jako je bojkot některých potenciálních příjemců úvěru.
- 63 Kromě toho, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 56 svého stanoviska, protože případné otázky týkající se citlivého aspektu osobních údajů nespádají jako takové do práva hospodářské soutěže, mohou být vyřešeny na základě relevantních ustanovení v oblasti ochrany takových údajů. Ve věci v původním řízení ze spisu vyplývá, že podle pravidel použitelných na registr mohou dotčení spotřebitelé v souladu se španělskými právními předpisy ověřit a případně nechat opravit či dokonce odstranit údaje, které se jich týkají.

K použitelnosti čl. 81 odst. 3 ES

- 64 Jen za předpokladu, že by předkládající soud měl za to, že s ohledem na úvahy uvedené v bodech 58 až 62 tohoto rozsudku došlo v projednávaném případě skutečně k omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, by pro rozhodnutí sporu v původním řízení bylo nezbytné, aby tento soud provedl analýzu s ohledem na ustanovení odstavce 3 tohoto článku.
- 65 Použitelnost výjimky stanovené v čl. 81 odst. 3 ES podléhá čtyřem kumulativním podmínkám uvedeným v témže ustanovení. Zaprvé je třeba, aby dotyčná kartelová

dohoda přispívala ke zlepšení výroby nebo distribuce dotčených výrobků nebo služeb anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, zadruhé, aby spotřebitelům vyhrazovala přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, zatřetí, aby neukládala zúčastněným podnikům omezení, jež nejsou nezbytná, a začtvrté, aby jim neumožňovala vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků nebo služeb (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 17. ledna 1984, VBVB a VBBB v. Komise, 43/82 a 63/82, Recueil, s. 19, bod 61, jakož i výše uvedený rozsudek Remia a další v. Komise, bod 38).

⁶⁶ Ze spisu a zejména ze druhé otázky položené předkládajícím soudem vyplývá, že tento soud se snaží získat odpověď Soudního dvora, co se týče zejména druhé z těchto podmínek, která stanoví, že uživatelům musí být vyhrazen přiměřený podíl na výhodách vyplývajících z dohody, rozhodnutí nebo dotčeného jednání. Uvedený soud se totiž v podstatě ptá, zda za předpokladu, že by všichni uživatelé neměli z registru výhody, by se na tento registr i přesto mohla vztahovat výjimka stanovená v čl. 81 odst. 3 ES.

⁶⁷ Kromě možných důsledků uvedených v bodech 55 a 56 tohoto rozsudku, mohou takové registry, jako je registr dotčený v původním řízení, pomoci předcházet situacím předlužení spotřebitelů úvěru, jakož i v zásadě celkově způsobit větší dostupnost úvěru. Tyto objektivní hospodářské výhody mohou, za předpokladu, že registr omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, vyrovnat nevýhody takového případného omezení, přičemž je věcí předkládajícího soudu, aby toto případně ověřil.

⁶⁸ V zásadě sice není možné vyloučit, jak tvrdí Ausbanc, že se určití žadatelé o úvěr z důvodu existence takovýchto registrů střetnou se zvýšením úrokových sazeb nebo dokonce s odmítnutím úvěru.

69 Nicméně, aniž by bylo nezbytné vyjádřit se k otázce, zda takoví žadatelé mají i přesto prospěch z případného účinku na disciplínu v oblasti úvěrů nebo z ochrany proti předlužení, tato okolnost nemůže sama o sobě bránit tomu, aby byla splněna podmínka, podle které musí být uživatelům vyhrazen přiměřený podíl na výhodách.

70 S ohledem na čl. 81 odst. 3 ES je to totiž výhodnost vlivu na celek spotřebitelů na relevantních trzích, jež musí být zohledněna, a nikoliv vliv na každého člena této kategorie spotřebitelů.

71 Kromě toho je namístě uvést, jak vyplývá z bodů 55 a 67 tohoto rozsudku, že takové registry, jako je registr dotčený v původním řízení, mohou za vhodných podmínek způsobit vyšší dostupnost úvěrů, včetně úvěrů pro žadatele, pro které by úrokové sazby, pokud by věřitelé neměli přiměřené znalosti o jejich osobní situaci, mohly být příliš vysoké.

72 S ohledem na vše výše uvedené je namístě odpovědět na položené otázky následovně:

- Článek 81 odst. 1 ES musí být vykládán v tom smyslu, že takový systém výměny informací o úvěrech, jako je registr, nemá v zásadě za důsledek omezení hospodářské soutěže ve smyslu tohoto ustanovení, pokud dotčený trh nebo trhy nejsou silně koncentrované, pokud tento systém neumožňuje určit totožnost věřitelů a pokud podmínky přístupu a užití finančními institucemi nejsou právně nebo fakticky diskriminační.

- V případě, že by takový systém výměny informací o úvěrech, jako je uvedený registr, omezoval hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, podléhá použitelnost výjimky stanovené v odstavci 3 tohoto článku čtyřem kumulativním podmínkám uvedeným v tomto posledně uvedeném ustanovení. Je věcí vnitrostátního soudu, aby ověřil, zda jsou tyto podmínky splněny. K tomu, aby byla splněna podmínka týkající se skutečnosti, že uživatelům musí být vyhrazen přiměřený podíl na výhodách, není v zásadě nezbytné, aby každý spotřebitel měl individuálně výhody z dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě. Naproti tomu je nezbytné, aby byl příznivý celkový vliv na spotřebitele na relevantních trzích.

K nákladům řízení

- 73 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 81 odst. 1 ES musí být vykládán v tom smyslu, že takový systém výměny informací o úvěrech mezi finančními institucemi, jako je registr, nemá v zásadě za důsledek omezení hospodářské soutěže ve smyslu tohoto ustanovení, pokud dotčený trh nebo trhy nejsou silně koncentrované,

pokud tento systém neumožňuje určit totožnost věřitelů a pokud podmínky přístupu a užití finančními institucemi nejsou právně nebo fakticky diskriminační.

- 2) V případě, že by takový systém výměny informací o úvěrech, jako je uvedený registr, omezoval hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, podléhá použitelnost výjimky stanovené v odstavci 3 tohoto článku čtyřem kumulativním podmínkám uvedeným v tomto posledně uvedeném ustanovení. Je věcí vnitrostátního soudu, aby ověřil, zda jsou tyto podmínky splněny. K tomu, aby byla splněna podmínka týkající se skutečnosti, že uživatelům musí být vyhrazen přiměřený podíl na výhodách, není v zásadě nezbytné, aby každý spotřebitel měl individuálně výhody z dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě. Naproti tomu je nezbytné, aby byl příznivý celkový vliv na spotřebitele na relevantních trzích.

Podpisy.